

>> אחת הפינות/פנינות של גני קוראקואן
באוקאיאמה הנחשבים לאחד משלושת הגנים
היפניים היפים ביותר. צילום: Xiquinho Silva

אוקאיאמה כבסיס יציאה

כתב: יצחק בן עוזר

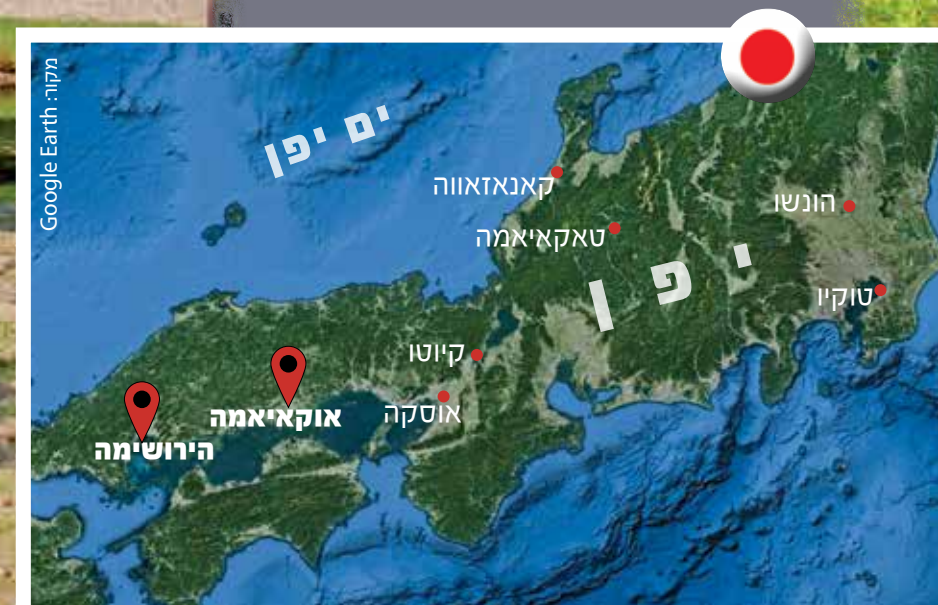
לינה בסמוך לתחנת הרכבת

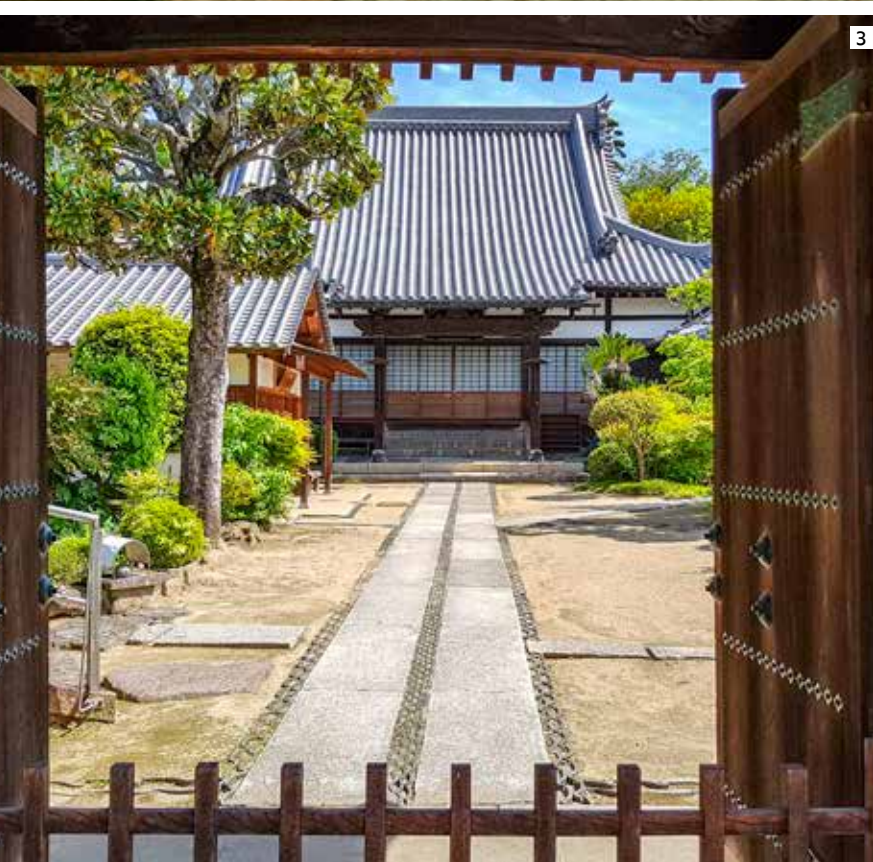
כבר לפני יותר משלושה עשורים שיניתי את העיקרון המנחה בטיולים שאני מתכנן. הטיולים הפכו ליותר ממוקדים, כאשר אני מסתפק במדינה אחת ולפעמים גם באזור אחד או שניים באותה מדינה. המסלולים שונים לגמרי מהמסלולים של הטיולים שבהם במהלך שמונה או 11 יום מבקרים בשלוש עד ארבע מדינות (הצצה בעיתונים או באתרי האינטרנט הרלוונטיים מראה שטיולים כאלה עדיין חיים וקיימים למרות העובדה שהם הולכים ופוחתים).

כשמדובר בטיול מצומצם עם בסיס אחד, יש לזה יתרונות וחסרונות. החיסרון הוא שצריך תמיד לחזור למקום שממנו יצאנו בבוקר, ולפעמים זה כרוך בכמה שעות נסיעה שחלקן היו נחשכות אילו היינו קובעים את מקום הלינה הבא ליד היעד של אותו היום. היתרונות הם שאין צורך לארגן את הכבודה לעיתים קרובות, מכירים את המלון וסביבתו, גדלים הסיכויים לקחת חלק באירועים מקומיים (שלא תמיד זוכים לחשיפה תקשורתית), ונחסך הזמן הנדרש לקבלה במלון ולעזיבה. בנוסף, במקרים מסוימים ולא נדירים המלון מציע הנחות בגין שהייה ארוכה, כך שמקטינים את עלויות הלינה.

אימוץ העיקרון באי הונשו שביפן הצדיק את עצמו. חיפשתי בסיס שנמצא קרוב גיאוגרפית לכמה שיותר מהיעדים של הטיול. בחרתי באוקאיאמה הממוקמת בערך במחצית הדרך בין קיוטו להירושימה, כבסיס יציאה לחמישה ימים מהטיול שלי במזרח הרחוק. המלון שבחרתי היה קראון פלאזה, שמתחבר לתחנת הרכבת של אוקאיאמה בשרוול מקורה, ומשך הזמן הנדרש ללכת מהלובי של המלון לתחנת הרכבת הוא כשלוש דקות.

טיול ביפן שלא ברכב עושה שימוש רב ברכבת שהיא יעד תיירותי בפני עצמו (ביפן הנסיעה ברכבת היא ממש חוויה בלתי נשכחת). מחזיקי ה-JR PASS יכולים להזמין מראש מקומות שמורים לכל אחד מימי הטיול, ללא תוספת מחיר. גם שילוב של שתי רכבות או יותר להגעה וחזרה מהיעד אינו גורע מהחיסכון בזמן המצטבר.

גן קוראקואן

האתר המעניין ביותר באוקאיאמה הוא גן קוראקואן (Korakuen). גן זה, כמו הגן שבקאנאזאווה, נחשב לאחד משלושת הגנים הקלאסיים היפים ביפן. בניגוד לגן התבלינים של קובה, כאן הפרחים הסגוניים תופסים מקום שולי בכמה פינות. הגן ממוקם על אי ונבנה בתפיסה שמכל מקום לאורך המסלול התמונה תהיה מעניינת. הגנים הוקמו בשנת 1687 בהוראתו של הלורד הפיאודל Ikeda Tsunamasa ששלט באזור, והוא נועד לשימוש המשפחה השלטת, לאירוח ולעיתים נדירות לשימושם של התושבים. הגנים הושלמו עד שנת 1700. עם התפוגגות השלטון הפיאודלי בשנת 1868 עבר הגן לפיקוח השלטון המקומי, והוא נפתח לציבור בשנת 1884. במחצית הראשונה של המאה ה-20 ספג הגן נזקים כבדים (שיטפונות ב-1934 והפצצות במהלך מלחמת העולם השנייה). הוא נהרס אך נבנה מחדש. בשנת 1952 הוכר הגן כנכס תרבותי ונכלל ברשימת האתרים לשימור. בסוף מרס ניתן לראות נרקיסים עצי שיזף בפריחה, ועם קצת מזל גם התחלה של פריחת עצי הדובדבן. בפארק שני שערי כניסה: השער המרכזי והשער שממוך לטירת אוקאיאמה. יש בו כמה אגמים/בריכות, ואחת התופעות שמייחדות אותו היא תצפית שמאפשרת להשקיף עליו מלמעלה.

קוראשיקי עיר התעלות

העיר קוראשיקי נמצאת בטווח נסיעה של 20 דקות ברכבת מתחנת אוקאיאמה. העיר, שהייתה בעבר עיר תעלות, זכתה לשם "ונציה של יפן". כיום היא אינה דומה לוונציה, אבל המחסנים שנבנו לאורך התעלות לצורך אחסון מזון הפכו לאטרקציה לתיירים שפוקדים את העיר. חלק מהתעלות שומרו וניתן לראותן ברובע העתיק ביקאן.

זו הייתה עיר של סוחרים, ועד היום חלק מהמבנים שמאפיינים אותה הם המחסנים ששימשו אותם. האסמים הללו, שיש להם קירות טיח לבן ואריחים שחורים, נקראים "קורא", ומכאן נגזר שמה של העיר. מעבר לאותם מבנים עם הגגות השחורים מומלץ לבקר כאן במוזיאון אוהארה (Ohara), שמציג בתוך המבנים (מעניינים כשלעצמם) ומחוצה להם יצירות אומנות (ציורים ופסלים). באחת המדשאות שבכניסה לאחד המבנים ניצב פסל מרשים של הנרי מור.

מוזיאון אוהארה מציג אוסף של תמונות של ציירים מפורסמים (פיקאסו, גוגן, דגה, מאטיס, רנואר ואל גרקו) לצד יצירות קרמיקה של אומנים יפנים שנמנו עם תנועת Mingei. הוא הוקם ביזמתו של תעשיין מקומי ששמו אוהארה מאגוסאבורו, שסבר שגם בערים הקטנות האזרחים צריכים ליהנות מיצירות אומנות יפות. המוזיאון, כמו אתרים אחרים ביפן, מוקף גינה עתירת ספסלים שמאפשרת מנוחה ורוגע במהלך הביקור במוזיאון. מתחם Kurashiki Ivy Square הוא מקבץ של חנויות, בתי מלון ומסעדות, ובו שוכן בית החרושת העתיק לטקסטיל קוראבו, שכיום מאחסן מרכז לגידול סחלבים.

מצודת הימאג'י

משך הנסיעה ברכבת המהירה, השינקנסן, מתחנת הרכבת באוקאיאמה לתחנת הרכבת של הימאג'י הוא 20 דקות. מצודת הימאג'י (Himeji) חולשת על העיר הנושאת אותו שם. היא הגדולה ביותר מבין 12 המצודות הפיאודליות ששרדו ביפן. התכנון הצבאי שלה והעיטורים (גמלונים משולשים ומעוגלים) הפכו אותה למצודת הסמוראים היפה והמשוכללת ביפן. אחד השכלולים

1. סירה משייטת באחת התעלות שבקורא שיקי המכונה גם "ונציה של יפן". צילום: Kurashiki Takamasa Fujii
2. טירת הימאג'י היא הטירה היפה והמעניינת ביותר מבין הטירות שניתן לבקר בהן כיום ביפן. צילום: Davide Gorla
3. בית קלאסי בקורא שיקי. ניתן להבחין בסממנים החיצוניים המאפיינים את הבתים בעיירת התעלות (שער הכניסה, גן והגג המעוצב). צילום: יצחק בן עוזר

2

1

<< מקדש שממוקם בין בתי האומנים ברובע הונמורה שבאי נאוישימה. צילום: יצחק בן עוזר

>> העיירה Miyanoura שבאי נאוישימה אליה מגיעים עם המעבורת מהאי הונשו. צילום: Kimon Berlin

מתחם בנסה (Benesse Complex)

השינוי המהפכני של האי התרחש כאשר חברה מקומית להוצאה לאור הקימה את חברת בנסה (Benesse) והטילה על טדאו אנדו להקים מוזיאון המכיל בין היתר עבודות של אנדי וורהול, דייוויד הוקני וז'אן מישל בסקיאט. המוזיאון שוכן על גבעה מבודדת ומשקיף אל נופי הים, סלעי החוף, האיים השכנים והמעבורות המשייטות ביניהם. הוא נמצא בצד המערבי של האי.

מוזיאון נוסף במתחם הוא מוזיאון צ'יצ'ו (Chichu). מדובר ביצירה ארכיטקטונית מדהימה שמורכבת מבטון, פלדה, זכוכית ועץ, שתוכננה גם היא על ידי טדאו אנדו. פירוש השם צ'יצ'ו הוא "מתחת לפני הקרקע", והמוזיאון הוא אכן מקלט אטומי בתוך הגבעה שעליה הוא הוקם. הבנייה התת-קרקעית מבוססת על השקפה שאין לפגוע בנוף של האי. בתוך החללים הנפלאים של המבנה מוצגות יצירות של שלושה אומנים בלבד. בחלל אחד ארבעה מציורי חבצלות המים של קלוד מונה, בחלל גדול אחר שמזכיר קתדרלה גדולה נמצאת עבודה של וולטר דה מריה "זמן, פחות זמן וללא זמן", ובחלל שלישי עבודות בנושא האור

בתי האומנות קרובים זה לזה, ובהחלט ניתן להסתובב ביניהם ברגל. לכל אחד שם משלו ונושא שהאומן האחראי בחר בו. כך למשל "Haisha" מציג בית שקירותיו הם מגרסאות מתכת ופחים חלודים. בית האומנות "Minamidera" הוא תוצר של שיתוף פעולה בין טדאו אנדו ובין האומן שעושה שימוש באור ביצירותיו השונות – ג'יימס טורל. הם מעבירים את המבקרים בבית זה חוויה מיוחדת. קבוצה קטנה של מבקרים נכנסת למבנה שבו שורת חשכה מוחלטת, וכולם עושים דרכם בזהירות עד ששוב האור חוזר לחייהם. השמות של בתי האומנות נגזרו בדרך כלל מהשימוש המקורי של הבית.

במהלך השיטוט בסמטאות רובע הונמורה מצאתי גם מוזיאון קטן של טדאו אנדו (אותו ארכיטקט יליד אוסקה שבילה באי כ-25 שנה, ובמהלכן עיצב את רוב האטרקציות של האי). המוזיאון שוכן בבית שהיה עשוי עץ והוקם לפני למעלה מ-100 שנה. הוא שילב בטון עם העץ, וגם דאג לשילוב של אור וחושך (אלמנט שחוזר על עצמו גם ביצירותיו האחרות), שמייצגים את השילוב של העבר עם ההווה.

המעגן ב-Honmura קולט כמה ספינות לנוסעים בלבד, וגם זאת בתדירות נמוכה. ביציאה ממעגן Miyanoura Port נמצאת תחנת האוטובוסים שממנה נוסעים לשני האזורים המרתקים באי. ליד התחנה ניתן להבחין בכמה יצירות אומנות שהוצבו בשטח. ה"דלעת" היא הבולטת מביניהן, אולי בזכות מוצג דומה שנקרא "הדלעת הצהובה" שמוצב במתחם של חברת בנסה (Benesse). שתי היצירות הן פרי עבודתה של Yayoi Kusama (אומנית יפנית נחשבת מאוד, שנולדה בשנת 1929, למדה ועבדה בארצות הברית ואחר כך חזרה ליפן. בשנת 1977 היא אושפזה מרצון בבית חולים פסיכיאטרי ברובע שינג'וקו שבטוקיו, והמשיכה ליצור משם). האוטובוס שיוצא מהתחנה עוצר ברובע הונמורה (Honmura). כאן ניתן לצפות בפרויקט מיוחד – "בתי אומנות", שכולל שבעה מבנים עתיקים ששופצו ושומרו. החברה שיזמה את הפרויקט מסרה אותם לידי אומנים יפנים ומערביים שהפכו כל אחד מהם ליצירת אומנות בפני עצמה. ניתן לרכוש כרטיסים לביקור בבתיים בארכיב הונמורה (Honmura Lounge & Archive) ששימש בעבר מרכז של קואופרטיב והוסב במסגרת הפרויקט, ב-2001, למרכז מידע וחנות ספרים ומזכרות. הפרויקט תוכנן על ידי האדריכל רו נישיואוה.

ששובץ כאן הוא "חומות מניפה" שמקשות על הטיפוס עליהן. הטיירה, שנבנתה בשנת 1609, לא נהרסה במלחמות, ברעידת אדמה או בשרפה, כך שהמבנה הנוכחי הוא בן יותר מ-400 שנה. מדובר בקומפלקס של עשרות מבנים שמחברים ביניהם באמצעות מערכת שערים ושבילים. האתרים המרכזיים בתוך הקומפלקס הם: החומה הראשית, החומה המשנית, החומה המערבית, תעלת הגנה ומגדל מרכזי בן חמש קומות (הקומה השנייה והשלישית נראות מבחוץ כקומה אחת כך שלמעשה יש שש קומות מרתף).

האי נאוישימה

באי נאוישימה רוכזו כמה מיזמים של אומנות. האי (לא להתבלבל עם האי טאשימה שנמצא בסמוך וגם הוא מרכז בתוכו מיצגי אמנות מעניינים) שוכן בים הפנימי סאטו, דרומית-מזרחית לאזור אוקאיאמה. האי קרוב לאי הונשו יותר מאשר לאי שיקוקו, ולמרות זאת הוא כפוף מינהלתית למחוז קאגאוה שבאי שיקוקו. האי הפך מיישוב דליל של דייגים וחקלאים למרכז של אומנות עכשווית המוצגת בנופים יפהפיים וייחודיים. למעגן Miyanoura Port מגיעות המעבורות (נוסעים ומכוניות) מהאי הונשו.

1. ה-“דלעת הצהובה” יצירתה של Yayoi Kusama במתחם Benesse שבאי נאוישימה. יצירה נוספת “תאומה” שלה שנקראת: “הדלעת האדומה” מוצבת בסמוך למסוף אליו מגיעה המעבורת בנמל Miyanouira. צילום: יצחק בן עוזר.

2. צילום אוויר של פארק השלום שנמצא על אי בין שני פלגים של הנהר הכביש הדו מסלולי מחבר את האי עם העיר. בחזית המתחם כנר גדולה והבנין שמשיק לה - הוא המוזיאון המצמרר שמציג את הפריטים המזעזעים שאספו במקום שנהרס לחלוטין כתוצאה מההפצצה. צילום: maiu-maiu-Flickr

3. פארק השלום בהירושימה. הפארק עתיר במונומנטים ואנדרטאות ומוקף גינות עם פרחים ועצי דובדבן. ברקע המבנה היחיד ששרד את ההפצצה ונותר כתזכורת לאותה הטרגדיה. צילום: kmf164-Flickr

הבתים היו עשויים עץ והם עלו באש בדליקות הענק שפרצו לאחר שהפצצה התפוצצה. הירושימה של היום היא עיר מודרנית שנבנתה בקצב מהיר יחסית לאחר ההרס הרב של הפצצה. בעיר ובסביבתה הוקמו מפעלי תעשייה שיצרו מקורות פרנסה לתושבים, וכך שוקמה העיר בצורה מעוררת כבוד. אחת התופעות המעניינות היא העובדה שבפארק השלום, שהוקם לזכר קורבנות הפצצה האטומית, אין שום רמיזה לאחריותם של האמריקאים לאסון הגדול, והדגש הוא על הכמיהה לשלום.

בצידו המזרחי של הפרק שרד מבנה שנקרא “Atomic Bomb Dome”, והוא מהווה תזכורת מצמררת למה שאירע כאן לפני יותר מ-70 שנה. בחלקו הדרומי של הפארק שוכן מוזיאון שבו מוצגות התמונות הקשות לצד פריטים שעוותו כתוצאה מהחום הרב שנוצר בעת ההפצצה. מצפון למוזיאון גינות מטופחות ובהן אנדרטאות המבטאות את הכמיהה לשלום. “אש השלום” למשל, נועדה לבעור ללא הרף עד שישכון שלום בעולם. בנוסף, יש כאן מגדל פעמונים, מזרקות, שעון פרחים וגם שורה של עצי דובדבן הפורחים בחודשים מרס-אפריל, בעונת הסאקורה (פריחת הדובדבן).

של ג'ימס טורל (Turrell). הגן ששוכן בין הקופה למבנה של המוזיאון מוקדש לקלוד מונה, ונאספו בו כ-150 מיני שיחים ופרחים ועוד כ-40 סוגי עצים שהיו אהובים על הצייר הצרפתי (ושימשו כנושאים בציוריו או נשתלו על ידו בגן המפורסם שלו בז'יורני שבחלק המזרחי של נורמנדי). האור במוזיאון הוא אור טבעי, וכפועל יוצא מכך היצירות מקבלות גוונים שונים כפונקציה של העונה והשעה.

המוזיאון השלישי במתחם הוא מוזיאון Lee Ufan. גם הוא עוצב על ידי טדאו אנדו, ובו מוצגות עבודותיו של אומן קוריאני שחלק גדול מיצירותיו נוצרו על אדמת יפן. המוזיאון נפתח בשנת 2010. הכניסה לחדרים מחייבת חליצת הנעליים. כל הקומפלקס הזה תחום וניתן ללכת בין המבנים השונים ברגל או לנסוע במיניבוסים ששייכים לקומפלקס. המתחם כולו הוא שטח פרטי, ולכן התחבורה הציבורית והפרטית מנועות מלהיכנס אליו, והוא תחום בשני שערי כניסה - צפוני ומזרחי. התחבורה הציבורית מגיעה עד שערי המקום (רובה ככולה מגיעה לשער המזרחי לתחנה שנקראת: Tsutsuji-So). ההליכה ברגל מאפשרת למבקרים ליהנות מהמוצגים שנמצאים מחוץ למבנים, מהגינות המטופחות, וגם מהתצפיות על קו החוף.

הירושימה

מאז ומתמיד הירושימה הציתה את דמיוני וחשתי צורך לחוות אותה. יש בעולם כמה ערים שנהרסו בהפצצות במהלך מלחמת העולם השנייה, כולן נפגעו קשות, אבל עדיין אין להשוות את ממדי ההרס שנגרם להן לטרגדיה הנוראית שפקדה את הירושימה ונגסאקי. הפצצות האטומיות שהוטלו על שתי הערים היפניות מחקו את מרכזי הערים הללו, וכמעט לא הותירו שרידים. אוכלוסיית העיר הירושימה שהייתה השישית בגודלה ביפן, מנתה בשנת 1945 כרבע מיליון בני אדם. כיום יש בעיר כמיליון ו-200,000 תושבים, ולמעט כמה שרידים שהושארו לצורך הנצחה במרכז העיר שנהרס, כולו נבנה מחדש. הנזקים היו אדירים גם כתוצאה מכך שמרבית

המקדש והשער הפוטוגני

האי מיאג'ימה שנמצא דרומית-מערבית למרכז הירושימה הוא ללא ספק הסיבה השנייה לביקור בעיר. אל האי מגיעים במעבורת, וממנה ממשיכים בהליכה לכיוון המקדש שעל המים, הנכלל ברשימת אתרי המורשת של אונסק"ו. אל המקדש, המכבב בכל סרטוני התיירות של יפן בזכות שערו הצבוע כתום ובשל כך שהוא נמצא בתוך המים, אפשר להתקרב בבוקר בסירות. אולם מי שידחה את הביקור לשעות בין ערביים יוכל ליהנות מתופעת השפל שבה המים נסוגים מהיבשה ומאפשרים למבקרים לפסוע בבוץ לעבר השער הפוטוגני. בדרך מהמעבורת למקדש Itsukushima Shrine עוברים במדרחוב שבו חנויות מזון ומזכרות. כדאי להציץ בחנויות שמוכרות עוגיות כדי להתרשם מהמכונות האוטומטיות המייצרות את העוגיות כמעט ללא מגע יד אדם. לפני שמגיעים למקדש נתקלים בעדרי צבאים שנחשבים לחיות קדושות המסתובבות באין מפריע בין המוני המבקרים. הצבאים די נינוחים, וחלקם אפילו ישתפו פעולה עם חובבי הסלפי, אבל בחיפוש אחר מזון הם עלולים להתגלות כחיות תוקפניות ועקשניות. כמות הצבאים גדולה למדי, ואלה שביקרו קודם בעיר נארא (Nara) יגיעו מוכנים יותר לחוויה זו. המקדש עצמו בנוי בחלקו על המים, כשלוש התיירות עומדים רציפי עץ המאפשרים לבקר בכל פינות המקדש, וברקע אותו שער Tori פוטוגני. לא עוזבים את האי לפני שמעפילים לפסגת הר מיסאן.

מהמקדש עוברים דרך פגודה בגובה חמש קומות לפארק מעניין (שילוב של עצים וסלעים, בריכות עם דגי זהב וגשרי עץ ססגוניים). המדרון המשופע שבמרכז מוביל לתחנת הרכבל התחתונה שממנה מטפסים ברכבל דרך תחנת ביניים לפסגתו של ההר שמתנשא לגובה של 535 מ'. כשמגיעים לתחנת הרכבל העליונה (לא תחנת הביניים שבה עוברים מקרוניות קטנות לקרוניות גדולות) מתגלות תצפיות שמהן ניתן לראות חופים ואיים קטנים. בנוסף, מהפסגה יוצאים כמה מסלולי הליכה המובילים לריכוזי סלעי ענק. במחשבה שנייה בהחלט מומלץ להתחיל את הטיוול באי באתר זה, ואז בשעות אחר הצהריים לרדת ולעשות את הסיור במקדש ולחוות את תופעת הגאות והשפל.

הסיבה השלישית לבקר בהירושימה היא מפעל/מוזיאון מאזדה. אנחנו הישראלים עוד זוכרים את התקופה שבה התפארה דלק מוטורס, שמייצגת בארצנו את מפעל המכוניות מאזדה, בעובדה שמספר המסירות לשנה של מותג זה הוא הגבוה ביותר. מומלץ מאוד לפני היציאה לחו"ל להזמין מראש ביקור במוזיאון/מפעל של חברת מאזדה בהירושימה. הביקור אינו כרוך בתשלום, אך מאחר שהוא מתקיים אחת ליום (הדרכה בשפה האנגלית) וגודל הקבוצה מוגבל, חייבים להסדיר מראש את מועד הביקור. הביקור עצמו

נמשך כשעה, וזו חוויה בלתי נשכחת. נקודת היציאה היא באולם מכירות גדול שבו מתאפשר למבקרים, ובפרט לילדים שביניהם, להיכנס לרכבים שבתצוגה ולהצטלם. הסיור מתחיל בדיוק בזמן שנקבע, ובו עוברים המבקרים במסלול מסודר. במהלך הסיור מציגים המדריכים את חזון החברה, שמעבר לעשיית רווח ועמידה בחזית הטכנולוגיה משלב גם תרומה לחברה. בניגוד לחברות אחרות שלחזון אין קשר עם המציאות, הרי שכאן מושם דגש בפעילות השוטפת על התרומה לחברה.

למפעל תחנת כיבוי אש משלו, וגם בית חולים שנבנה עבור עובדי החברה. שני המוסדות הללו משרתים בעת הצורך גם את נושבי העיר שאינם עובדים בחברה. הסיור מלמד על ההיסטוריה של החברה, מציג את דגמי העבר ומדגיש את הטכנולוגיות השונות שבהן נעשה שימוש. גולת הכותרת היא ללא ספק אולם הייצור שבו ניתן להתרשם ממסילות ארוכות שעליהן נעים הרכבים, ומן הרובוטים בתחנות השונות שמשלימים את תהליך ההרכבה.

בדומה לקיוטו ואוסקה, גם הירושימה מתהדרת בטירה. הטירה נבנתה בין השנים 1589-1599 על ידי מורי טארומוטו. בהמשך שימשה הטירה את שושלת אסאנו ששלטה בעיר למעלה מ-200

שנה. מרכז של הטירה נהרס בפצצת האטום ב-1945. חזית הטירה שופצה בשנת 1958, ואילו חלקה הפנימי שופץ בשנת 1989. לאחר שעוברים את השער ונהנים מגן יפני כמקובל, מגיעים אל המבנה המרכזי שבמתחם. המבנה בן חמש הקומות העשוי מלט נבנה בשנת 1958, ובמרומו מרפסת תצפית המספקת זווית ראייה מעניינת על העיר שמסביב. זוהי הזדמנות להבחין בכמה פלגי מים שחוצים את העיר שלמעשה שוכנת על שפך של נהר גדול ששמו Seto, שמתפצל לשישה אפיקים שנשפכים לים. הטירה מוקפת תעלות מים וגשרי עץ המובילים אל שערים מרשימים. בתוך החומות ניתן להבחין בעץ איקליפטוס ששרד את הפצצה אף שהיה מרוחק רק 740 מ' ממוקד הפיצוץ.

כדאי לבקר גם ב-Shukkeien Garden, גנים שתוכננו בשנת 1620 על ידי הלורד הפאודל נאגאקירה אסאנו לאחר השלמתה של הטירה. הגנים שוכנים על גדת הנהר Kyobashigawa, והם מייצגים היטב את עקרונות הגינון היפני, המבוסס על צמחייה ירוקה, סלעים בגדלים שונים, בריכות מים עם דגי נוי, ובסמוך בתי תה וגשרי עץ צבועים כתום או אדום. בתי התה שבמרכז הגן שימשו את היפנים לטקסים המסורתיים של שתיית תה, שעד היום נחשבים לאחת האטרקציות התיירותיות.

▲ השער ("טורי") המאד פוטוגני של מקדש איטסוקושימה באי יאג'ימה. התמונה צולמה בשעות בין הערביים בעת השפל שמאפשר למבקרים להגיע עד השער ברגל. בבוקר, בזמן הגאות ניתן להגיע לשער רק בסירות. צילום: Thomas Au
 ◀◀ מקדש איטסוקושימה והטורי המפורסם והמאד פוטוגני שלו משמשים תפאורה מאד אטרקטיבית לטקסי נישואין. צילום: יצחק בן עוזר

מאניבה סיטי

אחרי שהתלהבתי מאחד המותגים התעשייתיים המובילים בעולם נסעתי לאזור פחות מתויר אבל עתיר אתרים שקשורים לתוצרת החקלאית ולעיבודה. האזור של מאניבה סיטי (Maniwa City) מספק זווית ראייה קצת שונה מזו שאנו חווים בערים הגדולות, בגנים ובמוזיאונים. המכונת מפלסת דרכה בינות לכרמים שמרפדים את המדרונות של הגבעות משני צידי הכביש. אם בביקורים הקודמים שלי ביפן התוודעתי לייצור הסאקה, הרי שהפעם התחלתי את הסטור ב-Hiruzen Winery, יקב שמבוסס על ייצור יינות ומיצים מענבים שגדלים באזור ההרי הזה. בתום הביקור במתקן הייצור מגיעים לחנות, וכאן יש טקס טעימות. חדות השתייה שלי (אני לא מגדיר את עצמי כחובב אלכוהול) לא הרשימה את נציג היקב. מאחר שאני לא שותה על קיבה ריקה, שמחתי מאוד לגלות שבנוסף ליין הוצבה על השולחן גם צלחת עם גבינות צהובות עתירות שומן, אבל טעימות מאוד. את התלהבותי מהגבינות שאינן מומלצות על ידי הדיאטן שלי ניתן להבין לאור העובדה שבסין וביפן, בניגוד למדינות אירופה, המזנון העשיר בארוחות הבוקר בדרך כלל לא כולל גבינות. העסקים המתנהלים באזור זה, כולל אלה שביקרתי בהם לאחר מכן, הם עסקים משפחתיים עם תפוקות קטנות יחסית, ולכן נדיר שתמצא את התוצרת

שלהם מחוץ לאזור שלהם. העסקים המשפחתיים מנוהלים על ידי אחד מצאצאי המייסדים, וניכר בהסברים שלהם ובניצוחן שבעיניהם שלא מדובר כאן בעיסוק זמני אלא במפעל חיים. המנהל הנוכחי הוא נצר למשפחת המייסדים, ובמהלך הביקור הוא מסביר שהטכנולוגיה השתנתה אבל היחס והאכפתיות נשארו כפי שהיו בעבר. מכאן עברתי למגבנה Hiruzen Jersey Land, שכאמור היא מוסד לא שגרתי ביפן ולא תמצאו רבות כמוה באזורים אחרים. המסלול למבקרים כאן הוא חיצוני, וניתן לראות מבעד לחלונות את השלבים השונים של תהליך הייצור. אם תמהתם מה עושים הילדים באזור החקלאי הזה, אזי פארק השעשועים Joyful Park מספק מענה הולם. כבר במגרש החניה ניתן להבחין בשורה ארוכה של אוטובוסים חונים, ובכל כמה דקות מגיע אוטובוס שפורק מתוכו קבוצות של ילדים וילדות בתלבושת אחידה, כך שמתקבל הרושם שהבילוי בפארק הוא חלק מתוכנית הלימודים. בפארק שפע של מתקנים (יותר מ-30 אטרקציות למבוגרים וילדים, כולל לגלגל ענק ורכבות הרים), וגם גן פרחים מגוון וססגוני.

המסעדה הגדולה שבחזית הפארק היא מסעדת גריל יפנית בסגנון שדומה למה שמוגדר במחוזותינו מסעדות מונגוליות. במסעדה שנקראת Genghis Chan כמה אולמות שאת מרביתם אכלסו הילדים

שמגיעים לכאן מכל האזור. אנחנו התמקמנו באזור היותר "רציני". במרכז השולחנות הארוכים מונחות כירות גז, והסועדים מקבלים צלחות עם בשרים וירקות ומטפלים בעשייתם כל אחד לפי טעמו האישי. המסעדה גם מציעה את האטריות המקומיות וגם גלידה המבוססת על החלב מתוצרת Hiruzen Jersey Land. לאחר ארוחת הצוהריים הטעימה הייתי צריך לבחור באתר נוסף לפני אקורד הסיום. הבחירה בין גני התבלין למפל Kanba לא הייתה קלה, אבל מאחר שלא מזמן ביקרתי בגני התבלין נונוביקי שבעיר קובה, בחרתי לבקר במפל. בשביל המוביל אל המפל יש כמה נקודות תצפית שמהן ניתן לראותו. סיימתי את הסטור בעיר העתיקה קאטסויאמה (Katsuyama), שכיום משויכת למאניבה סיטי. יש לשים לב לעובדה שביפן יש מקומות שונים שנקראים Katsuyama, וכדי שלא להתבלבל, לתחנת הרכבת המקומית כאן קוראים: Chugoku-Katsuyama.

ביפן מכבדים את המסורת, ולכן גם כאן כמו בערים אחרות ברחבי המדינה משמרים את המבנים העתיקים. טיילנו להנאתנו ברחוב שכזה, שבו במבנים הישנים מתנהלים עסקים קטנים וכל חנות ובית מלאכה מתהדרים במעין וילון צבעוני חצוי, שהציור שעליו אמור להסביר את טיב העסק. הווילונות הללו שנקראים Noren מיוצרים

על ידי אישה בת המקום ששמה Yoko Kano, וגם בית המלאכה שלה שוכן ברחוב. סיימנו את הביקור בעיר במפעלון שמייצר סאקה. הוא נמצא בתוך אחוזה משפחתית מרשימה שכוללת גם את אזור המגורים של בני המשפחה ואפילו גן יפני קלאסי קטן שמשמש את בני המשפחה. המפעל הזה משווק את תוצרתו גם לאזורים אחרים ביפן וגם למדינות אחרות. התחלתי את הסטור במקום נפלא זה בכוסית יין מענבים, וסיימתי אותו עם כוס סאקה שעשוי אורז.

1. גן יפני פרטי שמהווה חלק ממתחם השייך למשפחה בעלת יקב שבו מייצרים את הסאקה. היקב ממוקם בעיר Katsuyama. צילם: יצחק בן עוזר
2. מרכז המבקרים של יקב Hiruzen Winery שמייצר יין מענבים שגדלים באזור Maniwa City. צילם: יצחק בן עוזר
3. גני Ritsurin שבטאקאמאטצ'ו מושכים אליהם מבקרים מכל הגילים. בכול נקודת זמן ניתן למצוא בהם תלמידים מגילאים שונים שמבקרים בגנים ונהנים מאד. צילם: יצחק בן עוזר
4. סירה משייטת בגני Ritsurin שבטאקאמאטצ'ו שבאי שיקוקו. צילם: יצחק בן עוזר

» המערבולות של נארוטו בסמוך לגשר שמחבר את האי שיקוקו עם האי איאג'י.
צילום: Wei-Te Wong

הנוכחים בשנת 1745. בשנת 1875 הוא הפך לגן ציבורי, ובשנת 1953 קיבל הכרה ממשלתית יפן כאחד הגנים הפורחים היפים ביותר ביפן. בכל עונה פורחים הפרחים של אותה עונה. בחודש אפריל שבו ביקרתי בגנים הייתה פריחה של ויסטריה. בתוך הגן יש שש בריכות ו-13 גבעות. הבריכות מחוברות ביניהן בתעלות, והפוסעים בגן עוברים על גשרים שנבנו מעל התעלות. מעבר לקיוסקים שבפינות השונות של הגן ניתן למצוא כאן גם שני בתי תה.

אם נותר זמן כדאי לבקר גם באטרקציות האחרות של האי, לדוגמה במערבולות של נארוטו הסמוכות לגשר נארוטו שמחבר את האי שיקוקו עם האי איאוג'י, והאחרון מתחבר לאי הונשו מעט דרומה מהעייר קובה באמצעות הגשר המרשים בממדי [Ohashi Akashi-Kaikyo](#).

קפיצה לאי שיקוקו

מי שחשקה נפשו להוסיף את האי שיקוקו לרשימת האיים שביקר בהם ביפן אזי אוקאיאמה היא בסיס יציאה מתאים. ניתן לנסוע ברכבת שעוברת על הגשר המרשים Seto Ohashi שמחבר בין האי הונשו לאי שיקוקו. נסיעה של 55 דקות מובילה לטקמאטו (Takamatsu). אחת האטרקציות בטקמאטו היא גני Ritsurin. הגנים גדולים למדי ומרווחים מאוד, כך שאף על פי שמבקרים בהם המונים הם מתפורים על שטח עצום וכמעט לא מרגישים בהם אלא כאשר מגיעים למתחמי המזון שבגן. יש מסלול הליכה בחלק הצפוני שניתן להשלימו ב-45 דקות, ומסלול הליכה דרומי שניתן לסיימו ב-70 דקות. ואם מוסיפים שיט בסירות או אפילו גלידה ושתייה, אזי השלמנו חצי יום מהנה. הגנים נפתחו בשלהי המאה ה-16 בפונה הדרום-מערבית של המתחם ההיום. במשך 150 שנה גדל שטח הגנים בהתמדה עד שהגיע לממדי